

Intervju: Havijer Solana, visoki predstavnik Evropske unije: “Ustav BiH morat će se promijeniti”

*Svaki dan izgubljen u rješavanju pitanja restrukturiranja policije je dobijen dan za kriminalce * Uskoro o ukidanju viznog režima*

Visoki predstavnik Evropske unije za vanjsku politiku i sigurnost Havijer Solana je dokazani prijatelj Bosne i Hercegovine. Ovaj političar sa izuzetnim iskustvom stečenim radom u svojoj rodnoj Španiji, a kasnije u strukturama NATO pakta i Evropske unije, jedan je od najboljih poznavalaca svih reformi kroz koje BiH treba proći kako bi se približila evroatlantskim strukturama.

On budno prati zbivanja u našoj zemlji, a konkretan povod za razgovor našli smo u dogovorima o restrukturiranju policijskih snaga.

Historijski dogovor

Dnevni avaz: Kako gledate na pomake koji su postignuti u reformi policije?

Javier Solana: Prije nekoliko sedmica političari iz BiH su na Vlašiću postigli historijski dogovor. Ono što je potrebno sada jeste da vaši lideri dođu do čvrstog i sveobuhvatnog političkog sporazuma u nastavku razgovora ove sedmice, nakog čega će uslijediti potvrda u Parlamentu i usvajanje plana implementacije. Sigurno vam je poznato da je Evropska unija izradila tri principa na kojima se zasniva ovaj proces, i mi očekujemo da se sva tri principa ispoštuju. Ovim principima se

zahtijeva: prvo, da se sve zakonodavne i budžetske ovlasti nalaze na državnom nivou; drugo, da su policijske regije određene prema kriteriju funkcionalnosti kako bi se postigao tehnički efikasan policijski rad; i treće, da nema političkog uplitanja u operativni rad policije.

Ovaj proces možemo smatrati konačnim tek onda kada parlamenti potvrde konačan politički sporazum.

Na sastanku održanom na Vlašiću osigurana je struktura kojom će se zakonodavne i budžetske nadležnosti postaviti na državni nivo, čime se ispunjava prvi princip Evropske komisije. Ovim se djelimično osigurava nepostojanje političkog uplitanja u operativni rad policije. Ono što preostaje jeste da lokalna policijska područja budu uspostavljena na principu funkcionalnosti da bi se postigao tehnički efikasan policijski rad. Nadamo se da će napredak u ispunjavanju sva tri pomenuta principa biti ostvaren što je prije moguće.

Dnevni avaz: SDS tvrdi da neće podržati restrukturiranje policije

Havier Solana: BiH ne može ići naprijed osim u slučaju da ispuni zahtjeve EU. Srbija i Crna Gora su se prošlog mjeseca opredijelile da krenu naprijed, a ne unazad. Lideri BiH imaju naredne sedmice pred sobom isti izbor. Pozivam ih sve da iskoriste ovu priliku da osiguraju sebi budućnost u modernoj Evropi, sa svim onim što ona može ponuditi u smislu zapošljavanja, slobode putovanja, sigurnosti i prosperiteta.

Dnevni avaz: Bh. političari će se sastati ponovo da finaliziraju pitanje reforme policije. Koju biste im poruku uputili?

Havier Solana: Došlo je vrijeme za djelovanje. Ne možemo sebi dozvoliti da ostanemo blokirani teoretskim raspravama koje su ukorijenjene u politici prošlih dana. Moramo ići naprijed. Zbog toga su premijer Terzić i lord Ashdown i sazvali sastanak na Vlašiću.

Zašto je ovo hitno? Prvo, jer svaki dan izgubljen u rješavanju pitanja restrukturiranja policije je dan dobijen od strane kriminalnih organizacija. Drugo, zbog toga što će Evropska unija doći u Sarajevo da, između ostalog, procijeni i pomake ostvarene u restrukturiranju policije. Bez značajnijih pomaka, BiH ne može krenuti dalje u evropsku integraciju.

Korektan i nepristrasan policijski rad kojeg odlikuje odgovornost prema potrebama građana predstavlja kamen temeljac moderne demokracije. Efikasan policijski rad u Bosni i Hercegovini ne samo da je važan za vašu zemlju, nego je isto tako važan i za EU. Mi moramo sarađivati u borbi protiv transnacionalnog kriminala. BiH bi trebala postati snažan partner EU u ovome poslu.

Zato vaši političari moraju ovu reformu provesti do kraja. Bez nje BiH ne može napredovati dalje ka EU, i bez nje će kriminalci nastaviti da i dalje dobijaju bitku sa policijom i sa građanima.

Dnevni avaz: Koju vrstu odgovora možemo očekivati od EK krajem maja?

Havier Solana: Svakako se nadam da će biti pozitivan. Inače, BiH bi bila u realnoj opasnosti da zaostane iza susjeda u regionu. Ali ako se uslovi ispune, vjerujem da odgovor može biti pozitivan. To će imati jasan i značajan pozitivan efekat na BiH.

Ukidanje viza

Dnevni avaz: Ako odgovor EK bude pozitivan, većina ljudi u Bosni i Hercegovini se nada da će doći do ukidanja viznog režima za BiH

Havier Solana: Samo pozitivna odluka o završetku Studije izvodljivosti za BiH može pomoći u zagovaranju ovoga rješenja

od strane vaših lidera, koji lobiraju za olakšanje viznog režima EU za BiH. Suprotno tome, odbacivanje policijske reforme bi uputilo u potpunosti pogrešan signal.

Dnevni avaz: Kako vidite situaciju u Bosni i Hercegovini u svjetlu pojačane saradnje sa Tribunalom i reforme policije?

Havier Solana: U stavu institucija RS-a u pogledu saradnje sa Međunarodnim tribunalom došlo je do primjetne promjene: od početka godine u Hag je prebačeno 9 osoba. Puna saradnja sa Tribunalom neće biti ostvarena sve dok svi optuženi ne budu privedeni u Hag. U svijetlu 10. godišnjice Srebrenice koja se približava u julu, i skoro decenije koliko je prošlo od kada su optuženi od strane Međunarodnog krivičnog tribunala, Karadžić i Mladić se moraju privesti pravdi.

Dnevni avaz: U Bosni i Hercegovini je trenutno u toku debata o promjeni Ustava. Kakvo je Vaše mišljenje o ovome pitanju? Hoće li EK pomoći BiH u promjeni Ustava?

Havier Solana: Doći će vrijeme kada će se vaši političari složiti da je promjena Ustava potrebna – ali do promjene može doći samo kroz institucije i uz saglasnost sva tri naroda u BiH.

Posebna odgovornost RS

Dnevni avaz: Jedno od najosjetljivijih pitanja jeste pitanje osoba optuženih za ratni zločin a koji se nalaze u bjekstvu. Šta očekujete da će uraditi organi BiH, kao i EUFOR (i NATO) da se prevaziđe ovakva situacija?

Havier Solana: Odgovornost za punu saradnju sa Međunarodnim tribunalom u potpunosti leži na organima BiH, posebno na organima Republike Srpske. EUFOR i NATO djeluju zajedno i imat će ulogu podrške u skladu sa odgovarajućim mandatima. Ali to je zadatak za organe BiH, koji treba da sarađuju između sebe i

sa kolegama iz susjednih zemalja.

Karadžić i Mladić ne mogu zaustaviti reforme

Dnevni avaz: Carla del Ponte se nada da će se pitanje Karadžića i Mladića riješiti do 11. jula ove godine. Da li vi dijelite takva nadanja?

Havier Solana: Ja bih ih obojicu volio vidjeti u Hagu već danas. Oni će imati priliku da se brane, a oni koji ih optužuju imat će priliku da izvedu dokaze, koji se onda mogu preispitati. Radovan Karadžić i Ratko Mladić ne mogu više zaustaviti pomake koje čini BiH, ali oni su i dalje balast koji usporava oporavak ove zemlje i njen razvoj u pravcu normalnog evropskog društva.